Тўққизинчи беш йиллик планни бажаришга Ленин комсомоли ва барча совет ёшлари муҳим ҳисса қўшишлари лозим.

(КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИДАН).

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ИШЧИ СИНФИНИНГ ЁШ ГВАРДИЯСИ

Республикамиз саноат корхоналарида ветеран ишчилар билан бир сафда ёшлар ҳам фидокорона меҳнат қилиб, КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди шарафига муносиб армуғон тайёрламоқдалар. Улар Директивалар лойиҳасидан руҳланиб, топшириқларни мунтазам ошириб адо этишмоқда. Сиз бу суратларда ана шу пешқадам ёшлардан бир нечасини кўриб турибсиз. Юқоридаги суратда Наманган пиллакашлик ва шойи тўқиш фабрикаси илғор ишчиси ўртоқ З. Абдувоҳидов иш устида тасвир этилган. У кўп йиллардан буён корхона шарафи учун курашиб келмоқда. Ўртадаги суратда эса Наташа Несветова. У Самарқанддаги «Гелион» заводида слесарь бўлиб ишлайди, у коммунистик меҳнат зарбдори. Пастдаги суратда Андижондаги «Электр-аппарат» заводининг ишчиси ўртоқ А. Каримовдир. У ҳам республикамиздаги минглаб ёшлар қатори съездга ўз шахсий совғасини ҳозирламоқда.

А. Тўраев ва В. Сироткин фотолари.

Икки авлод диалоги

ТАНЛАГАН ЙЎЛИНГ — ТАҚДИРИНГ

Яқинда бир қизиқ суҳбатнинг гувоҳи бўлдик. Суҳбатдошларнинг бири Тошкентдаги кабель заводининг тўнғич авлодига, иккинчиси эса шу корхонанинг энг кенжа авлодига мансуб. Улар корхонанинг энг пешқадам ишчилари, съезд олди мусобақасининг илғорларидан. Карима опа Мамариева шу корхонанинг онахони бўлса, Собир Ҳидоятов заводнинг энг ёш фарзанди. Шу икки ишчилар авлоди вакилларининг завод ишчилар гвардиясининг ўринбосарлари ҳақидаги баҳс-диалогини эътиборингизга ҳавола қиляпмиз.

Карима опа — Партиямиз XXIV съезди Директивалари лойиҳасини ўқиб чиққан куним бир нарса ёдимга тушиб кетди. Беихтиёр дастлабки беш йилликлар ҳақида эшитган ҳикояларимни, урушдан кейинги беш йилликлар даврини эсладим. Кўп қийинчиликларни енгиб ўтишга тўғри келган эди. Ўз бошимдан ҳам кўпгина қийинчиликлар ўтди. Уларнинг ҳаммасини енгдим. Аслини сўрасанг болалар уйида катта бўлганман, укам. Уруш биз аёлларга ҳам кўп қийинчилик келтирди. Заводларда кадр кам, у маҳалда йигитлар фронтга, фашистни қон-қақшатгани кетишган эди. Кўпчилик дугоналарим билан 40-ФЗУга кирдим, 41-йилнинг ўзида ҳаммамиз ҳозирги кабель заводида ишлай бошладик.

Собир — Бутун иш аёлларга қолган экан-да?

Карима опа — Нимасини айтасан. Заводимиз ўрни колхознинг дон сақлайдиган бир саройи эди. Уруш пайтида иш кўп, оғир эди. Қайси агрегат дуч келса ишлаб кетаверардик. Чарчаш нималигини билмасдик. Бир йўла сим изоляция қиладиган учта машинани ҳам бошқарган вақтларим бўлган. Сирасини айтганимда, укам, етти та беш йилликнинг гувоҳи бўлиб турибман. Урушдан кейинги дастлабки беш йилликлар ҳам шундоқ ёдимда. Заводимизда аҳвол ҳозиргидан анча оғир эди. Аммо ўтолов эдик. Қийинчиликлардан қўрқмасдик. У пайтларда заводимизда техника жиҳозлари унча такомиллашмаган, қўл меҳнати ҳам кўп эди. Шунга қарамай дастлабки қийинчиликлардан чўчимасдан ўз касбига меҳр қўйганлар, уни шарафлаганлар жуда кўп бўлди. Менга «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали беришди, уч марта Куйбишев район Советига депутат қилиб сайлашди. Коммунистик меҳнат зарбдори деган номим бор.

Собир — Тўғри, Карима опа. Ҳозир қилаётган ишингиз ҳаманинг ҳам қўлидан келавермайди. Мен ҳам кучланиш кабели корпусида яхши касб топиб олдим. Слесарлигимдан нолимайман.

Карима опа — Сени кўрсам ўз-ўзимдан қувониб кетаман. Ота-онангнинг издоши бўлдинг. Даданг Умар, онанг Надя заводимизнинг ҳавас қилса қилгудек ишчилари. Уканг Собитнинг армияга кетмасдан олдин цехда ишлаганидан ҳам хабарим бор. Сизларни ҳақиқий ишчи оиласи деса бўлади. Ёшлар, бошқалар сизлардан ҳар қанча ўрнак олишса арзийди. Ота изидан бориб касб танлабсан, кам бўлмайсан.

Собир — Сал ошириб юбордингиз, Бизга ўхшаган оилалар жуда кўп. Аммо, боя айтганингиздек баъзи ёшлар, ҳатто каттароқ ёшдаги кишилар ҳам ҳали боши заводга кирмай туриб оёғи билан чиқиб кетади. Бир тенгқурим билан гаплашсам, учинчи сменада ишлайверсам ўқишимдан қолиб кетаман-у деди. Унинг гапида ҳам жон борми, дейман? Бир неча тенгқурларимдан шунга ўхшаган гаплар эшитдим. Корхонамиз маъмурияти, партия ташкилоти ёшларнинг қўнимсизлигини тугатиш, уларни бир касбда маҳкам ушлаб қолиш учун катта ишлар қиляпти. Буларни кўриб одам ҳурсанд бўлади. Мана опажон, сиз тенги ишчилар билан жуда кўп маслаҳатлашишади. Қўнимсизликни йўқотиш йўлларини қидиришади. Қолаверса, бизга ўхшаган ёшлардан ҳам бунинг сабабларини сўрашяпти. Фикрингни сўрагандан ҳурсанд бўлиб кетаркансан. Яқинда корхонамиз маъмурияти бир қанча анкета тарқатганди, шунинг оқибати нима бўлдийкин?

Карима опа — Анкета жуда яхши натижа беряпти. Корхонамиздан ишдан бўшаб кетаётган ишчилардан 260 тасига анкета берилиб, у тўлдириб олиб қолинган экан. Шундан 19 процента боя сен айтганингдек, иш уч сменали бўлгани учун бўшаб кетишаётганини ёзишган. Уларнинг кўпи кечки факультетларда ўқиётган, сен тенги ёшлар экан. 21 процент одам яқинроқда уй-жойи йўқлигидан бўшаган. Уларнинг ҳам кўпи заводимизда уч йилгача ишлаган 20 билан 30 ёш орасидаги ишчилар бўлиб чиқди. Уч йилгача ишлаб, кейин кетишининг сабаби бундай: йигит-қизлар бир-икки йил ишлашгандан кейин турмуш қуришади, заводдан уй сўрашади. Илгари корхонада уч йил ишлагандан кейингина уйга ариза бериш ва навбатда туришга ҳаққи бор эди ёшларнинг. Корхонамиз маъмурияти, партия ташкилоти қўнимсизликка барҳам бериш мақсадида бу қоидани бекор қилди. Энди бир йил ишласа ҳам уй олиш учун навбатда туриши мумкин. Бу ёшларни корхонада ушлаб қолишнинг энг яхши йўли бўлди. Ёшларнинг кетишига яна бир сабаб бор эди. Йил охирида улар: «Бизга 13-маош борми?» деб сўрашарди. Авваллари корхонада ишлаганига уч йил тўлмаган ишчига 13-маош берилмасди. Курортларга путёвка бериш ҳам шунақа эди. Ҳозир бу қоидалар ҳам бекор қилинди. Шунинг учун кейинги йилларда ёшларнинг қўнимсизлиги ҳам кескин камайди.

Собир — Мен уй-жойлар ҳам энди заводга яқин жойдан берилади, деб эшитдим. Бу яхши бўлса керак, албатта.

Карима опа — Ҳудди шунақа, укам. Яқинда шаҳар ва район ижроия комитетлари олдига корхонамиз маъмурияти, партия ташкилоти шундай талаб қўйди. Бу иш ҳам рўёбга чиқяпти.

Кеча завод комитетига кирсам 27 ва 113-ўрта мактабларни оталиққа олганлигимизни айтишди. Бу иш жуда яхши бўлибди. Инженерлар, мастерлар бориб ўқувчиларга бизнинг касбимиз ҳақида гапириб беришибди. Турли кечалар, ветеранлар билан учрашувлар ўтказишни дилга тугишибди. Бу ишлардан жуда севиниб кетдим.

Собир — Заводимизда «Энг яхши ёш ишчи» деган гувоҳнома берилишини улар ҳали билишмаса керак. Мен ҳам гувоҳнома ва эсдалик совғасини олганимда бошим осмонга етган эди. Кўпчилик ўртасида одамнинг руҳи кўтарилиб кетар экан.

Карима опа — Тўғри айтасан. Беш йиллик план Директивалари лойиҳасини кўздан кечирган ҳар бир киши ишчилар синфининг ёш авлодини тайёрлашга катта эътибор берилаётганини, улар кекса ишчиларнинг муносиб ўринбосарлари бўлиб етишишларига истаганча имкониятлар яратиб берилаётганини кўради. Урушдан сўнгги беш йилликларда озмикўпми, моддий рағбатлантиришлар бўлар эди. Аммо ёш ишчини тантана билан кўпчилик ўртасида рағбатлантириш, унга катта эътибор бериш, маънавий руҳлантириш эндиликда кенг қулоч ёйиб кетди. Танлаган касбингда илк қийинчиликларни енгиб ўтсанг, келажагинг яхши бўлади.

ШОГИРДЛАР УСТОЗЛАР ҲАҚИДА

ТАЪЗИМ

Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводимизда Мустақим акани танимайдиган одам йўқ десам муболаға бўлмайди. Бу ерда заводни Мустақим акасиз тасаввур этолмайдиган, Мустақим ака деганда заводни тушунадиганлар кўп. Мен ҳам ана шуларнинг бириман. Мустақим ака сиймосида Иттифоқимизга донғи кетган корхонамизнинг ўтмиши, бугуни, янада мунаввар келажагини кўраман.

Мустақим аканинг ўзлари айтиб берган эдилар. Оталари темирчи бўлган, деҳқонлар учун кетмон тайёрлаб ўтган экан. Ўзлари ота касбини тутиб, деҳқонлар учун қудратли терим машиналари тайёрлашда қатнашишга жазм этадилар. Бундан роппа-роса 36 йил илгари «Сельмаш»га оддий шогирд бўлиб ишга кирадилар. Шу ерда ҳунар ўрганиб, ишчи бўлади, партия аъзолигига ўтадилар, бориб-бориб ўзлари устозга айланадилар. Мана энди шогирдлари 200 кишидан ортиб кетибди.

Ана ўша 200 кишининг бири мен бўламан. Агар корхонамизнинг цехларини қадамлаб чиқсангиз ҳамма ерда Мустақим аканинг устозлик меҳридан баҳраманд бўлган, унинг маслаҳатлари, панд-насиҳатларини маҳкам тутиб, кўпчиликнинг тилига тушган кишиларни учратасиз. Унинг қўлида касб ўрганган Петр Злобин билан Фозил Солиҳўжаевларнинг кўксида Ленин ордени порлаб турибди. Мустақим акадан учирма бўлиб чиққан Иван Шутов мана учинчи маротаба район Советига депутат бўлиб сайланди. Яқиндагина шогирдликдан иш бошлаб ишчи деган қутлуғ ном эгаси бўлган Х. Хожимуллаев ҳозир катта мастер бўлиб ишлаётир. Бундай обрў-эътибор топганидан фахрланаётган, нурли йўлни кўрсатиб бергани учун Мустақим акадан умрбод миннатдор бўлиб юрадиганлар жуда кўп.

Яқинда корхонамизда катта қувончли воқеа рўй берди. Заводимиз юз мингинчи терим машинасини ишлаб чиқарди. Доҳиймиз В. И. Лениннинг табаррук юбилейи нишонланган 1970 йилда эса деҳқонларга юборган машиналаримиз 20 мингдан ортиб кетди. Машиналаримизнинг довруғи узоқ-узоқларга етиб борди. У республикамиз саноатининг энг ҳаридоргир маҳсулотларидан бири бўлиб қолди. Унга Мустақим ака сингари қадами қутлуғ кекса ишчиларнинг икки мингга яқин шогирди муносиб ҳисса қўшди.

Олдимизда жуда катта вазифалар турибди. Директивалар лойиҳасида «пахтачилик учун пахта териш машиналари ва бошқа машиналар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин» дейилган. Бу биз учун йўлчи юлдуз бўлади, уни ўзимизга иш программаси қилиб олдик.

Шу кеча-кундузда янги беш йиллик планни бажаришга астойдил киришиб кетдик. Барча топшириқларни муддатидан илгари бажариш тадбирларини кўраётирмиз. Меҳнатдан қадр топмоқдамиз, яхши турмуш кечиряпмиз. Шунинг учун ҳам устозимиз Мустақим ака Юсуповнинг номини алоҳида ҳурмат билан тилга оламиз. Унинг олдида доимо таъзимдамиз.

М. МИНИБОЕВ,
Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи ишчиси.

ЙИЛЛАРДАН ЎЗИБ

Мени кўпдан бери бир нарса ўйлантириб келади. Фирмамизга ҳар йили кўплаб ёшлар ишга келишади. Иш жараёнида уларни беихтиёр кузатишга тўғри келади. Табиийки, ҳали кўп нарсадан бехабар ёш ишчининг камчиликлари ҳам кўп бўлади. Дастлаб топширилган ишни кўнгилдагидай бажариша олмайди. Буни кўриб, мастер унинг камчиликларини рўйи-рост айтади, бир-икки койийди ҳам. Буни ёш ишчи баъзан нотўғри тушунади. «Мени руҳлантириш, кўнглимни кўтариш ўрнига ҳадеб нуқсонимни юзимга солаверади» деб ўйлайди. Баъзилари эса ишдан кетиш тараддудига тушади... Бу нотўғри, албатта.

Ишга янги келган шогирднинг ҳали кўп нарсага ақли етмаслиги равшан. Устоз буни жуда яхши тушунади. Шунинг учун унинг жон куйдириб айтган гапларини ёш ишчи нотўғри қабул қилмаслиги керак.

Иккинчи муҳим нарса ҳақида ҳам айтиб ўтмоқчиман. Фирмага эндигина келганимда ёрдамчи ишчи бўлиб юрдим. Одатда, ёрдамчининг вақти кўпроқ бўлади. Бўш вақтларимда цехимиздаги кўпгина ишлаб чиқариш жараёнларини ўргандим, дастгоҳлар ишини кузатдим. Шундай қилиб, ҳозир костюм тикишдаги 125 жараённинг ҳаммасини ўрганиб олганман. Бу жуда қўл келяпти. Баъзан бирон ҳамкасбимиз ишга узрли сабаб билан келмай қолса ўрнини билдирмасликка ҳаракат қиламан. Бундай пайтда унинг дастгоҳини ўрганиб қўйганим иш беради. Шу муносабат билан ёрдамчи ишчи бўлиб ишлаётган ёшларга шундай дегим келади: ҳеч қачон биргина ўз ишингиз, ўз касбингиз билан ўралашиб қолманг, бўш вақтингизда кўпроқ нарса ўрганишга интилинг. Бу умр бўйи сизга асқотади. Буни бежиз айтаётганим йўқ.

Дастлаб ўрта мактабни битириб, Калинин районидаги Карл Маркс номли колхозда сут соғувчи бўлиб ишладим. Кейин Охунбобоев номли маданият уйи қошидаги бичиш-тикиш курсида бир ярим йил таҳсил кўрдим. Мана, етти йилдан бери фирмада ишлаяпман. Илк қийинчиликлардан чўчимадим, ўқидим, ўргандим. Кам бўлганим йўқ. Ҳозир 1973 йилнинг сентябрь ойи ҳисобига ишлаяпман.

Цехимизда асосан костюмшим тайёрланади. Етти йил илгари оддий костюмлар тикиларди. Эндиликда эса янги фасондаги костюмлар ишлаб чиқаряпмиз. Бунда ҳам дастлаб қатор қийинчиликларга дуч келдик. Аввал костюм материали бўлак-бўлак ҳолда келар, сўнг уларни улар эдик. Қийқим кўп чиқарди. Ҳозир эса материал яхлит олиняпти. Натижада кўп майда иш жараёнлари йириклашди. Костюм ишлаб чиқариш ҳам анча тезлашди.

Директивалар лойиҳасида биз ёш ишчиларга юксак ишонч билдирилган. Унда **«Тўққизинчи беш йиллик планни бажаришга Ленин комсомоли ва барча совет ёшлари муҳим ҳисса қўшишлари лозим»** дейилади. Бунга жавобан механизациялаштириш ва автоматлаштириш йилдан-йилга кенг қулоч ёзаётган ҳозирги даврда ёшлар камида икки-уч касбни эгаллаб қўйишса фойдадан ҳоли бўлмасди. Фирмамизда эса бундай ёшлар жуда кўп. Улар партиямизнинг XXIV съезди шарафига муносиб меҳнат туҳфалари тайёрлашмоқда.

С. АШИРМАТОВА,
Тошкентдаги «Юлдуз» фирмасининг чевари.

КЕНЖА КАСБ ЭГАЛАРИ

ТАБАРРУК НОМ

Олтин саралашчилик—республикамиздаги энг кенжатой касблардан. Мени бу касбга етаклаган нарса ҳам ана шу бўлди. Мурунтовга ишга кирдим. Олтин конининг ишга солинишида қатнашдим. Пармаловчиликни ўргандим. Олтин саралаш комбинатини ҳом ашё билан тўла-тўкис таъминлаб туришда ишлай бошладим. Тоғ бағрини кавлаб маъданни портлатамиз. Кунига тонна-тонналаб қимматбаҳо хом ашё цехларга юборилади.

Тўғрисини айтсам, дастлаб ишга келганимда касбимнинг, умуман ишчи бўлишнинг ғоят табарруклигини у қадар тўла англаб етмаган эканман. Йиллар ўтиши билан тасаввурим тиниқлашди. Олтин саралашдек мураккаб иш пармаловчилардан бошланади. У олтин ёмбиси ҳолига келгунча машҳур ишчилар—проходкачи П. Прокопец, И. Тунгусков, П. Никитин, смена мастерлари А. Каноников, А. Трановский каби кўпларнинг қўлидан ўтади.

Меҳнатимиз меваси ниҳоятда қимматбаҳо, корхонамизнинг довруғи ҳам жуда баланд. Сўнгги беш йилда Зарафшон республикамизнинг олтин саноати марказига айланди. Жаҳонда бизнинг конимиздек йирик, серқуввати кам. Маъдан очиқ усулда қазиб олинади, энг арзонга тушади. Кўриниб турибдики, мамлакатимиз хазинасини бойитишдек жуда катта ишни қилаётирмиз.

Директивалар лойиҳасида **«Олтин қазиб чиқарувчи саноатни янада ривожлантириш таъминлансин»** деган юксак вазифа қўйилган. Биз бунга жавобан янада яхши ишлаб, олтин қазиб чиқаришни ҳар қачонгидан кўпайтириш чораларини кўраётирмиз. Биринчи квартал плани 25 мартда бажарилади. Янги «ЭКГ-8» маркали қудратли экскаваторлар, «Белаз-540» юк машиналари ишга солингач, маъдан қазиб олиш тезлашиб, таннархи бирмунча арзонлашди. Иш унуми ортмоқда. Шу йўл билан олтин хазинамизни бойитишга салмоқлироқ ҳисса қўшиш энг асосий мақсадимиздир.

Б. ТОШҚУЛОВ,
Мурунтов олтин конининг ишчиси.

МУРОДИГА ЕТГАНЛАР

Алломжон эзгу ният билан артелга ишга кирди. Шу артелда ишлаётган акаси Нуъмонжон ва софдил кишиларнинг кўмаги билан тез орада «тоқовот-жутовот» теришни ўрганиб олди.

1961 йилда артель «Атлас» фирмасига қўшилди. Янги хилдаги газламалар ишлаб чиқариш, маҳсулотлар сифатини яхшилаш имкони туғилди. Ўз касбига меҳр қўйган Алломжон ҳам цехдаги муҳим ишлардан бири бўлган танда тайёрлашда жон-дилдан хизмат қила бошлади.

Аммо бу қўл иши ниҳоят оғир эди. Олти киши бир кунлик тинимсиз меҳнати эвазига узунлиги 300 метрли 2 та тандани зўр-базўр тайёрлай оларди. Шундай кунларнинг бирида ишчи-хизматчиларнинг ишини синчковлик билан кузатиб юрган Алломжон «танда тайёрлашни машиналаштириш мумкин эмасмикин», — деб хаёлидан ўтказди. У ўз фикрини акаси Нуъмонжонга айтганди, у ҳам маъқуллади ва ака-ука бир бўлиб, танда тайёрлаш ишини машиналаштириш устида бош қотира бошлашди. Эзгу ният билан бир неча ой тинимсиз ўйлаш—изланиш натижасида чизмалар тайёрлашди.

Ҳамкорликда яратилган танда тайёрлаш станоги уч ойлик синовдан муваффақиятли ўтди. Натижада 2 ишчи битта станокда бир сменанинг ўзида 500-600 метрли тандадан 3-4 та, яъни 1500-1700 метр танда тайёрлай бошлади. 1964-1965 йиллар мобайнида яратилган 7 та танда тайёрлаш станогида шу кунгача 28 ишчи 120 кишининг ишини бажариб келяпти. Ана шу станоклар билан 4 хил ассортиментдаги тандалар тайёрланяпти, йилига 78 минг сўм иқтисод қилинаётир.

Фирма ишчиларининг мушкулини осон қилган, эл-юртга катта наф келтирган Алломжон билан Нуъмонжон янада қизғин ишга киришди. Қўл дўконида танданинг узиғини улаб, тўқувчиларга тайёрлаб беришдек мураккаб иш ака-уканинг диққатини тортди. 2 киши 5 метрли ипакни узуғини улаб тайёрлаши учун 45-50 минут вақт кетарди. 80-100 килограмм оғирликда бўлишига қарамай ипак қўлда ўраларди.

Ака-ука бу ишни осон қилиб, танда толалаш станогини яратишди.

Саноатимиз сардорлари

Шу кунларда бундай станокларда 300 ишчи ишлаяпти ва ҳар бири 80-100 метрдан зиёд тандани толалашга эришяпти. Сифатли тайёрланган тандада иш янада унумли бўлмоқда. Ёш ишчи Собиржон Қосимов 8 соатда 300 метрга етказиб тандани толалаяпти ва, кунлик нормасини 350 процент бажаряпти. Ёки бир ўзи 6 кишининг ишини уддалаяпти.

Фирма эса бундан йилига 136 минг сўм фойда кўра бошлади.

Танда узуклигини 300 метрдан 600 метрга етказиш ҳақидаги таклифни ҳам биринчи бўлиб ака-ука Мадраҳимовлар ўртага ташлаган эди. Бу таклиф ҳам кони фойда бўлиб чиқди. Танда 600 метрга узайтирилиши туфайли тўқув станогида, «тоқовот-жутовот»да, танда толалашда сарфланадиган ипак, яъни исроф камайди. Фирма бунинг эвазига йилига 38 минг сўм фойда кўра бошлади. Ака-ука Мадраҳимовлар ва слесарь Ерёменко ўртоқларнинг хизматлари тақдирланиб, улар 2900 сўм пул билан мукофотланди. 1970 йилнинг августида Алломжон ва Нуъмонжонлар танда тайёрлаш станогини яратганликлари учун ихтирочилик гувоҳномасини олишга муяссар бўлишди.

«Атлас» фирмаси ҳозир йилига 15 миллион метрдан зиёд шойи мато ишлаб чиқаряпти. Фирманинг уста ҳунармандлари хонатласларнинг хилма-хил янги нусхаларини яратишяпти. «Баҳор», «Самарқанд сайқали» «Самарқанд нақши», «Қизлар орзуси» Самарқанд шаҳрининг 2500 йиллиги муносабати билан яратилган нодир нусхалар ҳисобланади. Бу улкан муваффақиятларда, шубҳасиз, Мадраҳимовларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Биз яқинда Алломжон билан суҳбатлашдик. У мастер ёрдамчиси бўлиб ишлаётганини, ўзлари яратган станоклардан 35 тасини бошқараётганини ҳамда йил охиригача пландан ташқари 2500 метр танда тайёрлаб бериш мажбуриятини олганликлари ҳақида гапирди.

Келгусидаги режалар ҳақида бундай деди:

— Тўққизинчи беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида қўл меҳнати ва оғир меҳнатни кескин камайтириш вазифаси қўйилади. Директивалар лойиҳасида **«ишлаб чиқаришнинг техникавий савиясини ошириш асосида халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида қўл меҳнатини ва оғир меҳнатни, шунингдек, малакасиз меҳнатни изчиллик билан қисқартириб борилсин»** деган сатрларни ўқиймиз. Бунга жавобан биз ака-ука биргаликда фирмадаги энг оғир қўл меҳнатидан бири бўлган тандага гул босишни машиналаштирсак деган фикрга келдик. Шунда ўзимизни ғоят бахтиёр хис этган бўлур эдик — деди ихтирочи.

Биз эса ижодкор ишчиларга бу гал ҳам муродингизга етинг, кам бўлманг, деймиз.

М. МУДАРРИСОВ,
Марғилон.

Пахтакорларнинг илғор тажриба мактаби

АЛМАШЛАБ ЭКИШ — МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Пахта ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлигини оширишда алмашлаб экиш нечоғли роль ўйнаши ва қанчалик аҳамиятга моликлиги ҳаммага аён. Алмашлаб экишни кенг жорий этиш — бу қишлоқ хўжалигини тўғри бошқариш, деҳқончилик маданиятини юксалтириш демакдир. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз бу масалага алоҳида эътибор бериб, муҳим қарорлар қабул қилмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг алмашлаб экиш борасида 1965 йилда қабул қилган қарори қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVII пленумида (1969 йил) республикамизда алмашлаб экишнинг аҳволи атрофлича таҳлил қилинди ва унинг истиқболлари белгиланди.

Ўтган беш йилликда областимизда алмашлаб экишни жорий этиш соҳасида анчагина ишлар қилинди. **1964 йилда бедапоялар майдони 30 минг гектар эди. Ҳозир 54.400 гектар бедапояга эгамиз.** Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли колхоз ва совхозларда беда ҳосили 41 центнердан 64 центнерга кўтарилди. Суғориладиган экин майдонининг 15.5 процентини бедапоялар ташкил қилади. **Областимиздаги пахтачилик билан шуғулланадиган 76 та колхоз ва совхознинг 36 таси алмашлаб экишнинг пухта ишланган схемаси билан таъмин этилган.** Қолган 40 хўжалик ҳам 1972 йилгача ана шундай схемага эга бўлади. Бундай схемалар ҳар бир хўжаликнинг ўзига хос шароити ва имкониятлари ҳисобга олинган ҳолда тузилмоқда.

Сирдарё области алмашлаб экишни тез суръатлар билан амалга ошириш учун ҳамма имкониятларга эга. Ер ҳам, сув ҳам етарли. **Шу беш йилликнинг охирига келиб бедапоялар майдони 98 минг гектарга етказилади.** Бу, умумий суғориладиган экин майдонининг 22,4 процентини ташкил қилади. Бунинг учун биз йилига 30-33 минг гектар майдонга беда экиб боришимиз керак.

Алмашлаб экишни мақсадга мувофиқ равишда жорий этиш биринчи навбатда уруғлик етиштириш масаласи билан жиддий шуғулланишни тақозо этади. Ўтган йиллар ичида беда уруғи етиштириш соҳасида ҳам анча силжиш бўлди. 1966 йилда областимиз бўйича 289 тонна беда уруғи тайёрланган эди. 1970 йилга келиб 400 тоннадан зиёд уруғ етиштирилди. Бу, албатта областнинг талаб ва эҳтиёжини қондира олмайди. Бултур область хўжаликлари 150 тонна беда уруғи сотиб олдилар. Бизда ўз-ўзини уруғ билан таъмин этмаётган хўжаликлар кўп. Кейинги уч йил ичида область хўжаликлари уруғлик сотиб олиш учун 3,5 миллион сўм пул сарф қилдилар.

Бунинг сабаби шундаки, кўп хўжаликларда бедапояларни парвариш қилиш агротехникаси бузилди. Уруғлик учун ажратилган майдонларнинг ҳар гектаридан «Пахтаорол», «Большевик», 1-«Боёвут» совхозлари, Сирдарё районидаги 1 «Май» колхози 3-4 центнердан ҳосил олгани ҳолда, 34 хўжалик бир центнерга ҳам етказа олмади. Боёвут районидаги Карл Маркс номли колхоз, 2- «Боёвут» совхози, Сирдарё районидаги «Ўзбекистон», Ленин номли колхозлар, Гулистон районидаги «Партия XXII съезди» колхози, «Гулистон» совхози, Жиззах районидаги Ленин номли колхоз, Еттисой районидаги Ленин номли, «Путь к коммунизму», «Красная звезда» совхозлари 0,2-0,4 центнердан ҳосил олдилар, холос.

Область Советининг сессияси алмашлаб экишнинг аҳволини атрофлича муҳокама қилиб, муҳим тадбирларни белгилади. Шу йилдан бошлаб уруғлик тайёрлайдиган махсус звенолар тузиш кўзда тутилмоқда. Ҳар гектар майдонга 20 килограмм ва ундан кўпроқ миқдорда беда уруғи экиш бизнинг шароитда яхши натижа беряпти. Беданинг ҳосилдорлигини ошириш, бедапояларнинг аҳволини яхшилаш мақсадида беда экиладиган майдонларни 30-35 сантиметр чуқурликда ҳайдаш, бедапояларни капитал ва жорий ремонт қилиш, беда уруғини экишдан олдин ҳар гектар майдонга 500-600 килограммдан фосфор ва маданий ўғитлар солиш керак бўлади.

Майдонларни планировка қилиш, текислаш, яхоб бериш энг муҳим масалалардан бири қилиб қўйилди. Айрим хўжаликларда бу муҳим тадбирларга етарли эътибор берилмаганлиги туфайли бедапоялар сийрак ва «ола» бўлиб қолмоқда, ҳосилдорлик ошмаётир. Боёвут районидаги 2- «Боёвут» совхозида, Еттисой районидаги Ленин номли колхозда ва «Мирзачўл» совхозида бу аҳвол йил сайин такрорланмоқда.

Бедапояларнинг ҳосилдорлигини кескин оширишда «Пахтаорол» совхози, «Малик» тажриба-намуна хўжалиги катта тажриба орттирган. Бу хўжаликларда беда ҳар йили беш марта ўриб олинади, ҳосилдорлик эса 100-125 центнерни ташкил қилмоқда. Беда ўрим-йиғими технологияси такомиллаштирилган. Беда ҳосили етилганда жатка билан ўрилади, 3 кун ўтгач комбайнлар билан йиғиб олинади ва тележкаларда белгиланган жойга ташилади.

Бедапояларни яхшилаганимиздагина ернинг унумдорлигини ошириш мумкин. Беда ҳар гектар ерда 300 килограммдан 500 килограммгача азот, 15-22 тонна органик қолдиқлар қолдиради. Ер ости сувлари пастга тушади, шўр ювилади, кўп йиллик бегона ўтларнинг уруғи йўқолади, ғўзанинг офати — вилт касалининг олди олинади.

Бедадан кам ҳосил олинишининг асосий сабабларидан бири ерларга фосфор ва органик озуқаларни солиб, чуқур қилиб ҳайдашга аҳамият бермасликдир. Биринчи йилда экилган янги бедаларга 30-40 килограммдан соф азот солиш ўсимликнинг тезроқ ривожланишига ижобий таъсир кўрсатади.

Тупроқнинг ҳайдов қатламидаги нам доимо 73-76 процентдан кам бўлмаслиги ва ошиб ҳам кетмаслиги жуда катта аҳамиятга эга.

Маълумки, кўпгина хўжаликларимиз ҳозирги кунда алмашлаб экиш схемаларига эга эмас. Биз ана шундай колхоз ва совхозларга йирик бригадалар учун бригада, майда бригадалар учун бригадалараро ва участкалар бўйича алмашлаб экиш схемасини тузишни тавсия этдик. 3:6, 3:7, 1:3:8 далали алмашлаб экишни жорий этиш мақсадга мувофиқдир. Айрим колхозларда алмашлаб экиш массивлари 7-8 тага етиб боради. Совхозларда эса 10 ва ундан ортиқ массивлар тузиш лозим бўлади.

Ҳозирги кунда агрономлар, ер тузувчилар аниқланган алмашлаб экиш массивларига қишлоқ хўжалик экинларини жойлаштириш ишларини олиб бормоқдалар. Уни колхоз правленияси ва совхозларнинг маъмурияти кўриб чиққач, районларнинг ижроия комитетларида тасдиқланади ва шундан сўнггина амалга оширилади.

Ўтган қишлоқ хўжалик йилининг якуни шуни кўрсатдики, алмашлаб экишни тўла жорий этиш учун катта имкониятларга эга бўлган «Голодностепстрой»нинг янги ерларни ўзлаштириш бошқармаси хўжаликлари бу соҳада етарли иш қилмаётирлар. Бу ерда суғориладиган жами майдонларнинг фақат 11 процентигагина беда экилган. Мавжуд бедапоялар парвариши ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Ҳозир бу совхозларда чорвачилик ҳам ташкил этилмоқда. Шунга кўра беда майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорлигини ошириш, чорва моллар учун мустаҳкам озуқа базаси яратиш жуда муҳимдир. «Средазирсовхозстрой» бошқармаси янги ташкил қилинган совхозларда алмашлаб экишни кенг жорий этиш, чорвачилик базалари яратиш, бедапояларни кенгайтириш масалаларини пухта ўйлаб кўриши керак. Мавжуд бедапоялардан олинаётган ҳосил, бедага бўлган муносабат ҳеч кимни қаноатлантирмайди. Алмашлаб экишни муваффақиятли равишда ва ўз вақтида ўзлаштириб олишнинг асосий шартларидан бири беда экиш планини бажаришдир. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу муҳим масалани ҳамиша диққат-эътиборларида тутишлари керак.

Бизда шундай ачинарли фактлар ҳам учрамоқдаки, айрим бригадалар бедапояларни пахтазорга айлантиришни хоҳламаётирлар. Бунинг бош сабаби бедапояларнинг парваришсиз қолиши ва натижада ер структурасининг бузилишидир.

Алмашлаб экишни жорий [illegible] мақсад ернинг унумдорлигини ошириш, шўрини қочириш, кўп йиллик бегона ўтлардан тозалаш ва шу йўл билан пахтачилигимизни янада ривожлантиришдан иборат эканлигини ҳеч қачон унутмаслигимиз лозим.

Бизнинг шароитимизда бедани февраль ойининг охири ва март ойининг бошларида шўр кўтарилмасдан, ер қизимасдан экиб олиш мақсадга мувофиқдир. Ҳозирги кунда ўзимизда бор уруғлар машиналарда тозаланмоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида пахта-беда алмашлаб экишни ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилган.

Янги беш йиллик алмашлаб экишни кенг жорий этишда янги босқич бўлади. **Областимиз пахтакорлари ҳосилдорликни гектар бошига камида 4-5 центнерга кўпайтиришни, чорвадорларимиз эса мустаҳкам озуқа базаси яратиб, гўшт етиштиришни 1,5 баравар, сут етиштиришни 1,6 баравар кўпайтиришни мўлжалламоқдалар.** Бу вазифани муваффақиятли бажариш алмашлаб экишни кенг жорий этишга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бухоро, Қашқадарё, Тошкент ва Хоразм областлари қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятларини маъқуллади. Бухороликлар мажбуриятида хусусан бундай дейилади:

— **Деҳқончилик маданиятини янада юксалтириш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVII пленумининг пахта-беда алмашлаб экишни тўғри жорий қилиш ва ўзлаштириш, суғориладиган ерларнинг мелиорация ҳолатини доим яхшилаш, комплекс механизацияни жорий қилиш, минерал ўғитлар ва бошқа химикатларнинг самарадорлигини ошириш, колхоз-совхоз ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини интенсивлаштириш ҳақидаги қарорларини кунт билан бажариш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш соҳасидаги катта резервимиздир.**

— Ҳа, бизда ҳам худди шундай резервлар мавжуд. Янги беш йилликнинг биринчи йилида областимиз бўйича 3300 гектарга маккажўхори, лавлаги, 6000 гектарга беда-маккажўхори, 3100 гектарга беда-судан ўтини аралаштириб экишни планлаштирдик. Бу экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш учун барча тадбирлар белгиланади ва амалга оширилади. Натижада алмашлаб экишни кенг йўлга қўйиш учун катта имкониятларга эга бўламиз.

Х. МАЖИДОВ,
Сирдарё область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.

Хоразм области. Хива шаҳрининг жанубида газчилар посёлкаси қурилмоқда. Бу ерда 12 та икки қаватли уй-жой, болалар боғчаси, ошхона, магазин ва бошқа маданий-маиший бинолар қурилади. Суратда: посёлкани қураётган «Туркменгазстрой» трестининг 4-бошқармаси бинокорлари (чапдан) О. Искандаров, В. Стоянов ва С. Биза.

К. Отаев фотоси, (ЎзТАГ).

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

«МИНЕРАЛ-4» АСБОБИ

Рентгенорадиометрик «Минерал-4» анализатори (бундан олдин ҳам худди шундай типдаги асбоблар яратилган эди) фойдали қазилмалар, тоғ жинслари, эритмалар ва бошқа минерал хом ашёларни анализ қилиш учун мўлжалланган. Янги анализаторнинг бундан олдин яратилганларидан фақат далачилик ва стационар лабораторияларда қўлланиш мумкин. Бунинг учун тадқиқотчи ўрганаётган фойдали қазилма ёки тоғ жинсидан алоҳида намуналар ажратиб олиши керак.

«Минерал-4»дан эса бевосита қидириш ишлари олиб борилаётган жойда фойдаланиш мумкин. Энг муҳими, тажриба ўтказиш учун намуна олиш шарт эмас. Бу кўп вақтни тежайди, тоғ ишларини жадал суръатда олиб боришни таъминлайди. «Минерал-4» универсал асбоб: у лабораторияда порошок намуналарни анализ қилади.

Анализатор икки сменали датчик, бошқариш пульти ва қайта ҳисоблаш асбобидан иборат. Уларнинг умумий оғирлиги 13 килограмм. Датчикка радиоизотопли нурлантирувчи ўрнатилган бўлиб, у ўрганилаётган участкадаги жинсларни нурлантиради. Натижада жинслар таркибидаги химик элементлар ўзидан нурлар чиқара бошлайди, уларни счётчик қабул қилиб олади. Пайдо бўлган импульслар кучая боради ва уларнинг сони ёзиб борилади. Махсус асбоб қайта ҳисоблаб, текширилаётган мазкур фойдали қазилма ёки тоғ жинси таркибидаги элементлар процентини кўрсатиб боради.

«Минерал-4» қалай, сурма, рух — жами 60 га яқин элементларнинг таркибини аниқлаб беради. Бу янги анализаторни Ленинграддаги «Геологоразведка» заводи ишлаб чиқармоқда. Асбоб СССР Геология министрлиги махсус конструкторлик бюроси коллективи билан Бутуниттифоқ разведка геофизикаси илмий-тадқиқот институти ходимлари ҳамкорлигида яратилган.

(«Наука и жизнь» журналидан).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

(Боши биринчи бетда).

бўлиб, ҳамманинг жиғига тегади. Ўтмишда босқинчилик ҳужуми учун навбатдаги қурбонни мўлжаллаган мустамлакачилардан худди шундай гапларни эшитишга тўғри келган эди. Халқаро ишларда шундай мантиққа риоя қилинар экан, у ҳолда жаҳонда тамомила бебошлик ҳукм сурган бўлур эди ва халқларнинг бирортаси ҳам ўзини хавф-хатарсиз деб ҳис этолмас эди.

АҚШ президенти Никсон 17 февралда ўтказилган матбуот конференциясида Вьетнам Демократик Республикасига қарши Америка авиациясидан яна фойдаланишни истисно қилмайман, деб дангал айтди. Ҳамма фактлардан шу нарса аёнки, Қўшма Штатларнинг раҳбарлари АҚШ Ҳинди-Хитойда бемалол ҳаракат кила олади, америкалик агрессорларга ҳамма нарса ҳам қўл келаверади, деган гапларни жамоатчилик фикри деб талқин қилишга интилмоқдалар.

Бу — жуда хатарли янглишиш бўлиб, аввало, Қўшма Штатларнинг ўзи учун жиддий оқибатлар келтириб чиқаради. АҚШ Вьетнам Демократик Республикасига қарши кенг миқёсда ҳаво уруши олиб борган эди. Ана шу бемаъни авантюранинг қандай оқибат билан тамом бўлганлиги яхши маълум: Вьетнам Демократик Республикаси халқларининг иродасини букишга қаратилган мўлжаллар тамомила барбод бўлди.

АҚШнинг Шимолий Вьетнамга қарши ҳарбий иғволарни кучайтириш йўли билан ўз мақсадларига эришмоқ учун тузадиган ҳар қандай планлари ҳозирги пайтда ҳам барбод бўлиши муқаррар. Вьетнам Демократик Республикаси социалистик оиланинг аъзосидир. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар Қўшма Штатларнинг агрессиясини даф қилишда кардош Вьетнам халқига ёрдам бераверадилар.

Қўшма Штатларнинг Лаосга бостириб кириши, Вьетнам Демократик Республикасига қарши иғвогарликни кучайтириш билан таҳдид қилиши Ҳинди-Хитойдаги бутун вазиятни янада мушкуллаштириши. Вьетнам масаласини тинч ҳал этиш ва Лаос ҳамда Камбоджанинг бетарафлик статутини таъминлаш йўлларини қидириб топишни қийинлаштириши мумкин. холос. Америка раҳбарларининг кейинги гапларидан кўриниб турибдики, АҚШ ҳозирги вақтда Вьетнам проблемаси юзасидан Парижда олиб борилаётган музокараларда масалани жиддий ва конструктив муҳокама қилиш ниятида эмас. Буларнинг ҳаммаси АҚШдаги расмий шахсларнинг Ҳинди-Хитой масаласини тинч ҳал этишга интилаётганликлари тўғрисида кўп марта айтган гапларини чиппакка чиқариб қўяди.

Ўз зиммасига олган халқаро мажбуриятларни назар-писанд қилмай улоқтириб ташлаётган Қўшма Штатларнинг хатти-ҳаракатлари давлатлар ўртасидаги алоқалар таяниб турган негизларга путур етказади. Қўшма Штатлар халқаро вазиятнинг яна мушкуллаштирилиши учун ўз зиммасига катта жавобгарлик олади. Бундай хатти-ҳаракатлар Совет — Америка муносабатларига ҳам таъсир кўрсатмай қололмайди.

Совет ҳукумати яна бир марта таъкидлаб ўтадики, Ҳинди-Хитой проблемасини ҳал этмоқ учун, аввало, Америка агрессиясини тўхтатиш ва ана шу районда яшовчи халқларнинг ўз тақдирини ташқаридан аралашувга йўл қўймай белгилашдан иборат ажралмас миллий ҳуқуқларини амалда аниқ эътироф этиш зарур. Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг 1970 йил 17 сентябрда эълон қилинган ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати қўллаб-қувватлаган маълум таклифлари, шунингдек Камбоджа Миллий бирлик фронти ҳамда Лаос Ватанпарварлар фронтининг таклифлари Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклашнинг реал конструктив программасидир.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар, ер куррасидаги барча тинчликсевар кучлар Ҳинди-Хитой халқларининг озодлик ва мустақиллик йўлидаги ҳаққоний курашини доим қўллаб-қувватлайдилар. Америка агрессияси яна кучайтирилганлигига Совет Иттифоқи эътиборсиз қарай олмайди. Совет халқи ўзларининг қонуний ҳуқуқларини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган, ҳаётий манфаатлари ва орзу-тилакларини рўёбга чиқариш учун курашаётган кардош Вьетнам Демократик Республикасига, Ҳинди-Хитой ватанпарварларига бундан буён ҳам барча зарур ёрдамни беришга тайёрдир.

Вьетнам, Камбоджа ва Лаос халқларининг ҳаққоний иши тантана қилажагига шак шубҳа йўқ.

ҚУВНОҚ КОМЕДИЯ

ТЕАТР

Муқимий номидаги музикали театр саҳнага қўйган янги спектакль — «Хотинимнинг эри» деб аталади.

Осетин драматурги Георгий Хугаевнинг мазкур комедияси персонажлар характерининг ҳаётийлиги, жанр талабларига мослиги билан ажралиб туради.

Мана, ёнма-ён яшовчи уч қўшни — Казбек, Эльбрус, Пўлат. Эльбрус бўйдоқ йигит, Зарифа деган қизни севади. Шўх, ҳазилкаш, ҳаракатчан, тотув оила қуриш унинг орзуси, ҳаётда ростгўй ва адолатли бўлишга ҳаракат қилади. Пўлат ҳам ёш йигит, бўйдоқ, Казбекнинг қайин синглиси Ойдиной ҳаёли билан яшайди. У бир оз лапашангроқ, хокисорроқ, дарвешона характерга эга. Казбекчи? У ҳақда батафсилроқ тўхтайлик. У комедиянинг бош қаҳрамони, асардаги барча воқеалар унинг хатти-ҳаракатлари билан боғлиқ.

Казбек оилали, Эльбрус ва Пўлатлардан ёш жиҳатидан ҳам, ҳаётий тажриба жиҳатидан ҳам анча фарқ қилади. У турмушни ўзига хос тушунади: Гарчи Эльбрусга «уйланишга ошиқмагин», «эркак кишининг умри хотинсиз яшаган кунлари билан белгиланади», «худо хотинларни жўрттага эркакларга азоб бериш учун яратган» деб насиҳат қилса-да, аммо ўзи хотинидан ажралиб яшашни ҳаёлига ҳам келтиролмайди. Гарчи у ойлаб қаёқларда ўзга хотинлар билан гашт қилиб юрса-да, барибир, хотинини жуда яхши кўради, унга кечир мени деб ялиниб-ёлворади. Гарчи у хотинининг ёлғизликда сиқилиб, ҳафа бўлиб ўтирганини сезса-да, аммо санқиб уйга келганида хотинининг унга пешвоз чиқишини, аламини унутиб, унинг бўйнига осилишини истайди. Гарчи одамларнинг тўқ, бадавлат, тинч яшаётганини кўриб ҳаваси келса-да, аммо бунга эришишнинг йўлларини излаб боши қотади. Хуллас, Казбек қиёфасида яхши яшашга интилган, аммо яхши яшашнинг осон ва даромадли йўлларини қидириб адашиб қолган ва ўз хатоси учун севган хотинидан, оиласидан маҳрум бўлиш хавфини бошидан кечириб, кейин кўзи очилган инсон образини кўрамиз.

Комедиядаги асосий тугун Казбекнинг ҳаёлига келган фавқулодда бир ният билан бошланади. У ўз ҳаётини 180 градусга буриб юбормоқ учун савдогарчилик қилишга бел боғлайди. Аммо унинг қўлида нақд пул-дастмоя йўқ. Машинасини магазинга арзонгаровга топширишдан ҳеч иш чиқмайди. Бировга сотай деса қонун йўл бермайди. Қариндошимга совға қилдим, деса ҳеч ким ишонмайди. У бир харидор билан келишиб олгандан сўнг, хотинига шундай дейди: «Мен машинани сенинг номингга ўтказаман. Кейин мен билан ажраласан-у, ўшанга тегасан, ундан кейин машинани янги эрингнинг номига ўтказасан, кейин ундан ҳам ажраласан, қайтиб ўзимга тегасан. Машина унда қолади, катта пул эса менда. Жиндаккина овoрагарчилиги бор-ку, лекин арзимаган пул билан битади».

Бу гап Паризоднинг иззат-нафсига қаттиқ тегади. Шунда Эльбрус Паризодга яхши маслаҳат беради. Улар келишиб, Казбекни табасига таянтирмоқчи бўладилар. Уларнинг қўлларида Казбекни боплаб адабини берадиган бир хат ҳам бор. Бу хат Очил деган кимсадан Казбекка ёзилган бўлиб, унда Верико деган хоним келиши, уни яхшилаб кутиб олиб, қайтишида беш минг сўм пул билан жўнатиб қўйиш тайинланган эди. Эльбрус аёл кийимида Верико қиёфасида Казбекни йўқлаб келади. Паризод эса уларнинг ҳаракатларини ойнадан кузатиб туради. Верико деб фараз қилиб, Эльбрусга ёпиша бошлаган Казбек хотини олдида қўлга тушади, шарманда бўлади. Бу факт Казбекка биринчи зарба бўлади.

Эльбрус Казбекка машинани бегона қилма, жамғариб қўйган пулим бор, хотинингга ёлғондакам уйланиб, кейин ажралишга розиман дейди. Бундан жуда қувониб кетган Казбек уларни ўзи ЗАГСга жўнатади ва яна шод-хуррам кутиб олади. Аммо воқеа Казбек учун кутилмаган томонга бурилиб кетади. Эльбрус ва Паризод чинакамига оила қуришганини унга айтиб, Паризод Эльбрусникига кўчиб ўтади. Казбек машинадан ҳам, хотиндан ҳам жудо бўлади. У руҳан қийналади, азоб чекади, ўз хатоларини бир-бир кўз олдига келтиради, хотинини қадрламагани учун афсусланади.

Асарни саҳнага қўйган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр Ихтиёров бу спектакль орқали тиришқоқ, изланувчан, ўз дастхати, овозига эга бўлишга ҳаракат қилаётган ёш истеъдодли режиссер эканини намойиш эта олган. Бунга биз комедия қўлёзмасининг асл нусхасини режиссер ишлаб чиққан нусха билан солиштирганда тўла амин бўлдик. Режиссер асарни водевиль жанридан комедия жанрига мослаштириш учун бутун диққат-эътиборни образларнинг, айниқса, Казбек ролининг саҳнада янада ёрқинроқ ва тўлароқ гавдаланишига қаратган. Режиссер асарни ижодий тарзда қайта ишлаш билан энг муҳими бир нарсага тўла эришган: томошабин диққати спектаклнинг бошидан охиригача саҳнага михлаб қўйилади, зерикиш, толиқиш аломатлари сезилмайди, ҳаёли бўлинмайди. Ролларни ижро этувчи артистларни танлай олишда ҳам режиссернинг маҳорати кўзга ташланади.

Ролларни ижро этган артистлардан Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза мукофотининг лауреати Ҳамза Умаровнинг ютуғини алоҳида таъкидлаш керак. У аввало, асар таржимони. Қолаверса асосий қаҳрамон Казбек ролини маҳорат билан ўйнайди. Артист образда яширининб ётган миллий хусусиятларни ҳам, темперамент, характерни ҳам, дунёқараш, идрок, тасаввурни ҳам жуда ҳаётий, жозибали, ортиқчаликлардан, уйдирмалардан холи қилиб талқин эта олган. У ролни ўйнамайди. аниқроғи, шу роль руҳига сингиб кетади, кўз ўнгимизда Ҳамза Умаров эмас, қарама-қарши ўй-фикрларга эга бўлган Казбек ҳаракат қилади. Унинг луқмалари, ҳаракатлари ва мимикалари образ мантиқидан келиб чиқади. Хотинидан, машинасидан ажралиб қолгандаги унинг изтироблари бизда ҳайрихоҳлик уйғотади, лекин биз шу иши учун ўзи айбдор эканидан ундан куламиз. У ҳам ўзининг ишидан кулади, аммо бу кулги заҳарханда, аччиқ кулги. Қисқаси, бу спектаклда Ҳамза Умаров ўз ижодининг янги қирраларини кўрсата олган.

Эльбрус ролини ўйнаган артист С. Раҳимжонов ҳам табиийликка, ҳаётийликка интилади. Бошланишида у бироз шошинқираброқ ҳаракат қилсада, аммо кейинчалик ўзини босиб олади. Артистлардан Юлдуз Исматова (Зарифа), Ҳусан Шарипов (Пўлат), Райхон Тўраева (Паризод)лар ҳам ўз ролларини берилиб ижро этадилар.

Бироқ, спектаклдаги музика ва рақслар маромига етказилмаган. Эпчиллик, эҳтиросли ва аниқ ритмга эга бўлган ҳаракатлар кўзга кам ташланади. Қўшиқлар тексти таҳрирга жуда муҳтож. Аввало, айрим қўшиқларнинг ўзи ортиқчадек туюлади. Эльбрус ва Зарифа ариялари чўзилиб кетган.

Қардош адабиётларда яратилаётган энг яхши пьесаларни театрларимиз репертуарларига олиб киришни табриклаш керак.

А. ЭШОНҚУЛОВ.

СУРАТЛАРДА: спектаклдан саҳналар. Пўлат — артист Ҳ. Шарипов, Паризод — артистка Р. Тўраева, Зарифа — артистка Ю. Исматова, Эльбрус — артист С. Раҳимжонов.

И. Глауберзон фотолари.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«МОНТАЖЧИЛАР ҚАЧОН КЕЛАДИ?»

сарлавҳаси остида газетанинг шу йил 24 январь сонида босилган хабарда Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхозини электрлаштириш учун материаллар келтирилиб, иш бошлангани, бироқ монтаж ишлари бирдан тўхтатиб қўйилганлиги танқид қилинган эди.

Нарпай район ижроия комитетининг редакцияга маълум қилишича, ундаги фактлар тасдиқланган. Ҳозирги вақтда колхозга керакли механизмлар келтирилди ва хонадонларни электрлаштиришни шу йил 1-Майга қадар тугаллаш планлаштирилди.

«АРЗ ҚИЛАЙ ДЕСАМ...»

сарлавҳали хабар газетанинг шу йил 24 январь сонида босилган бўлиб, унда Ленинград районидаги Бувайда қишлоғида, шу қишлоқ атрофидаги К. Маркс номли, «Ленинобод» ва «Октябрь» колхозларида маиший хизмат кўрсатиш ишлари қониқарсиз эканлиги кўрсатилган эди.

Ленинград район ижроия комитети юборган жавобда айтилишича газета танқиди тўғри деб топилган. Бувайда қишлоғида аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш учун соатсозлик ва пахта тозалаш устахонаси қуриш планлаштирилди. Бу ерда тикувчилик устахонаси очиш мақсадида хотин-қизлардан тикувчи кадрлар тайёрланмоқда.

«ПИНАГИНИ БУЗМАЙДИ...»

сарлавҳали хабарда (1971 йил 24 январь) Бекобод районидаги Ойбек номли пахтачилик совхозида қурилган ҳаммом ишга туширилмаётгани танқид қилинган эди.

Бекобод район ижроия комитетининг редакцияга маълум қилишича, танқидий хабардаги фактлар тасдиқланган. Совхоз ишчилар комитети меҳнаткашларга маиший хизматни яхшилаш, ҳаммомни эса, 1-мартга қадар ишга тушириш чораларини кўрмоқда.

«ЙЎҚОЛГАН АВТОБУСЛАР»

сарлавҳали мақолага Қашқадарё область ижроия комитетидан жавоб олинди. Газетанинг шу йил 26 январь сонида босилган бу мақолада 2-Қарши паррандачилик совхозига автобус қатнови тўхтатиб қўйилгани танқид қилинган эди. Қашқадарё область ижроия комитетининг хабар қилишича, паррандачилик совхози аҳолисига транспорт хизмати кўрсатишни таъминлаш мақсадида янги Қарши — Паргуза айланма маршрути очилди. Бу маршрут 2-паррандачилик совхозидан ўтади.

ЯНГИЛИКЛАР, ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВЬЕТНАМГА ЁРДАМ

ОТТАВА, 24 февраль. (ТАСС). Канаданинг тинчлик тарафдорлари жами 4200 долларлик яна бир қанча иссиқ кийимлар, кўрпалар ва дори-дармонларни Нью-Вестминстер портида «Сергей Есенин» номли совет лайнерига ортиб, буларнинг ҳаммасини қаҳрамон Вьетнам халқига ёрдам тариқасида жўнатишди.

Вьетнамнинг граждан аҳолисига кўмаклашувчи Канада комитети ва бошқа ташкилотларнинг ташаббуси билан Канада аҳолисидан тўрт ярим йил ичида ҳаммаси бўлиб 130 минг долларликдан кўпроқ кийим-кечак, кўрпалар, дори-дармонлар, мактабларга керакли буюмлар тўпланиб, Вьетнамга жўнатилди.

«АЛ- ЖУМҲУРИЯ»: ИСРОИЛНИНГ ҚЎПОЛ ХАТОСИ

ҚОҲИРА, 24 февраль. (ТАСС). Қоҳирадаги «Ал-Жумҳурия» газетаси бундай деб ёзади: Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретарининг Яқин Шарқдаги махсус вакили Гуннар Ярринг қилган тавсиялардан воз кечиш йўли билан мақсадга эришиш мумкин, деб Исроил қўпол хатога йўл қўймоқда.

Бирлашган Араб Республикаси Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюциясини ҳеч бир писандасиз қабул қилиш билан, деб ёзади газета, можарони сиёсий бартараф қилиш мақсадида ўзининг қўлидан келган ҳамма чораларни кўрди. Можарода қатнашаётган томонлар билан музокаралар олиб бормоқ учун Г. Ярринга кўпроқ вақт бериш мақсадида Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати ўт очишни тўхтатиб туриш муддатини чўзишга рози бўлди.

АМЕРИКА АВИАЦИЯСИНИНГ ҲУЖУМИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 февраль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг хабарида айтиладики, Сайгондаги Америка ҳарбий қўмондонлиги АҚШ авиацияси ўтган ҳафтанинг охирида Вьетнам Демократик Республикаси территориясига катта ҳужумлар қилганлигини эълон қилди. 19-параллел жанубида, Лаос чегарасига яқин жойда Жанубий Вьетнам районларига авиация зарбалари берилган.

БОЛГАРИЯ. Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикасининг техникавий ёрдами билан Варнада қурилган манометрлар заводининг маҳсулотлари чет элларга ҳам чиқарилади. Суратда: манометрларни автоматик текшириш цехида.

Централфото — ТАСС фотоси.

ПОЛЬША металлургиясининг байроқдори бўлган Ново Гутадаги В. И. Ленин номли комбинат тайёрлаётган маҳсулотлар миқдори ойдан-ойга кўпайиб бормоқда. Суратда: поляк ва совет мутахассисларининг бир гуруҳи иссиқ прокат цехида.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

ДЎСТЛИК ВА ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК АСОСИДА

СОВЕТ — ЭРОН ШАРТНОМАСИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА

Бундан 50 йил муқаддам, 1921 йилнинг 26 февралида Россия Совет Социалистик Федератив Республикаси билан Эрон ўртасида шартнома имзоланди. Бевосита В. И. Ленин раҳбарлигида Москва шаҳрида имзоланган бу шартнома Совет—Эрон муносабатларидаги тарихий босқич бўлиб қолди. Тенг ҳуқуқлилик, бир-бирини ҳурмат қилиш руҳи билан суғорилган ана шу шартнома кучга кирганидан буён ярим аср вақт ўтди. Турли социал системалардаги давлатларнинг тинч-тотув яшашга оид ленинча принциплар асосида СССР билан Эрон ўртасидаги дўстона алоқаларга негиз солган мазкур шартноманинг кенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳарактери мана шу йиллар ичида кўп марталаб исботланди.

Ҳар иккала қўшни дўст мамлакатлар орасида мазкур шартномадан кейин ҳам бир неча бор ўзаро ҳамкорлик тўғрисида битимлар имзоланди. Улар орасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик битими алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Транс — Эрон магистрал газ қувурининг шимолий қисми 1970 йилда қуриб битказилганлиги бу шартноманинг бажарилаётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир. Ана шу воқеа муносабати билан ўтказилган тантаналарда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий қатнашдилар. Транс — Эрон газ қувури бир-бирига қўшни бўлган икки мамлакатни жуда мустаҳкам пўлат арқон билан боғлади деса бўлади.

Бу йил Исфахондаги металлургия заводининг биринчи навбати ишга туширилади. Аракда машинасозлик заводи ва чегара бўйидаги Аракс дарёсида гидроиншоотлар қурилмоқда. СССР ёрдами билан Эронда жами 60 дан зиёдроқ саноат объектлари ва бошқа объектлар барпо қилинмоқда. Булар Эрон саноатининг турли тармоқларини ривожлантириш учун кенг истиқболлар очиб беради. Ана шу қурилишлар эвазига Эрон Совет Иттифоқига газ, Эрон экспортининг традицион моллари, шунингдек, Эроннинг ёш индустрияси ишлаб чиқараётган буюмларни юбормоқда.

1970 йилнинг кузида Эрон билан СССР ўртасида амалий ҳамкорликни ривожлантиришнинг 12-15 йилга мўлжалланган истиқболлари тўғрисида протокол имзоланди. «Узоқ муддатга мўлжалланган бундай планлаштириш, — деган эди ўшанда Эрон экономика министри Ҳ. Ансорий, — Эрон экономикаси практикасида янгилик бўлди. Имзоланган протокол мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш учун мустаҳкам замин яратиб берди. Бу эса Эрон халқи учун ҳам Совет халқи учун ҳам манфаатлидир».

Ҳар иккала мамлакат давлат арбобларининг бир-бирларига ташриф буюраётганликлари катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Жамоатчилик вакиллари, фан ва маданият арбобларининг бир-бирлари билан алоқалари ҳам яхши натижалар бермоқда. Ҳамма босқичларда мана шундай алоқалар қилиш доимий тус олди.

Эрон Яқин Шарқдаги тангликни Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 2 ноябрдаги резолюциясини бажариш йўли билангина тугатиш мумкин деб ҳисоблайди. Эрон ҳукумати халқаро қатъий контроллик остида ёппасига ва батамом қуролсизланишни талаб қилмоқда. Ядро қуролини ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларини денгизлар ва океанлар тагида жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисидаги шартномани имзолаган Эрон ҳукумати қуролсизланиш йўлида кўриладиган бошқа ҳар қандай тадбирларни ҳам қўллаб-қувватламоқда.

Совет — Эрон муносабатлари муваффақиятли ривожланмоқда. Ҳар иккала қўшни давлат ўртасидаги чегара дўстлик чегарасидир. Шаҳаншоҳ Муҳаммад Ризо Паҳлавий Совет Иттифоқида бўлган вақтларида совет кишиларига мурожаат қилиб, «Агар давлат ўз қўшнисини ўзи танлаб олиши мумкин бўлганида эди, биз сизларни танлаб олган бўлур эдик», деб айтган эди. Бу гапда маъно кўп. Совет Иттифоқи билан Эрон ўртасидаги дўстона муносабатларнинг ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётганлиги ҳам шундан далолат бериб турибди.

М. ГЕРАСИМОВ,
Б. ЛУКЬЯНОВ.
(ТАСС мухбирлари).

КАТТА АҲАМИЯТГА ЭГА ҲУЖЖАТ

✦ БЕРЛИН. (ТАСС). СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг янги беш йиллик планига доир КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси Германия Демократик Республикасида катта таассурот қолдирди ва шу кунларда мамлакат жамоатчилиги шу ҳужжатнинг чуқур таассуроти остида яшамоқда.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съездига тайёргарлик бошланганлиги муносабати билан ўтказилаётган ҳисобот сайлов йиғилишларида ҳам Директивалар лойиҳаси муҳокама қилинмоқда. Германия Бирлашган социалистик партиясининг аъзолари коммунизм қураётган совет халқининг муваффақиятлари бутун социалистик давлатлар ҳамдўстлигининг, шу жумладан, Германия ишчи-деҳқонлар давлатининг ҳам қувватли бўлиши ва муваффақиятли ривожланиши учун гаров эканлигини таъкидламоқдалар. «Йиғилишларда, — деб ёзади «Нойес Дойчланд» газетаси, — бу ғоят муҳим ҳужжатни ўрганиш тўғрисида қарорлар қабул қилинмоқда».

Магдебургдаги Эрнст Тельман номидаги оғир машинасозлик заводи пўлат эритиш цехининг партия группаси секретари Георг Хальман Германия Демократик Республикасининг Совет Иттифоқи билан ҳамкорлигини янада ривожлантирмоқ учун Директивалар лойиҳаси катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди. «Шу сабабли биз, — деди у, — бизга қардош мамлакат ўзининг бутун кучини КПСС XXIV съездига тайёрланишга сарфлаётган бир пайтда айниқса яхшироқ меҳнат қилишимиз лозим».

Директивалар лойиҳасига бағишланган материаллар матбуот саҳифаларидан ҳам тушмаётир, Германия Демократик Республикасининг радио ва телевидениеси программаларида бу материалларга катта ўрин берилмоқда. Бутун дунёда ҳамманинг диққат ва эътиборини ўзига кенг равишда тортган бу ҳужжатнинг жуда катта халқаро аҳамияти газеталарнинг бош мақолаларида, шарҳларида ва хабарларида кўрсатиб ўтилмоқда.

Александр Семёнович ВАВИЛОВ

Инженер-гидроқурувчи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, хизмат кўрсатган қурувчи, техника фанлари кандидати Александр Семенович Вавилов 24 февралда 72 ёшида вафот этди.

А. С. Вавилов темир йўл ишчиси оиласида туғилди. 1925 йилда Москва темир йўллар инженерлари институтини тамомлагандан кейин ўз меҳнат фаолиятини Тожикистоннинг сув хўжалик органларида бошлаб, кейинчалик Мирзачўл, Тошкент областида ишлади. 1932 йилда у қайтадан ташкил топган «Чирчиқстрой» трестига ишга ўтди. Шу вақтдан буён А. С. Вавиловнинг бутун ҳаёти ва фаолияти Ўзбекистонда ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларида гидротехника ва энергетика қурилишлари билан бевосита боғлангандир.

«Чирчикстрой — Узбекгидроэнергострой» трестида у техника бўлимида катта инженер бўлиб ишлай бошлади. Кейинчалик у Чирчиқ гидростанция каскади Бош узели ишларининг бошлиғи қилиб тайинланди. Бу қурилиш унинг раҳбарлигида ниҳоясига етказилди. У техника бўлими бошлиғи, трестнинг бош инженери ўринбосари бўлиб ишлади. 1948 йилдан то 1969 йилгача трестнинг бош инженери бўлиб келди.

А. С. Вавиловнинг номи ва фаолияти Чирчиқ дарёсини гидроэнергетика йўли билан ўзлаштиришга боғлиқдир. Бу ерда жуда кўплаб гидроэлектрстанциялар ва ирригация иншоотлари қурилди. Биринчи йирик гидроэнергетика ва ирригация объектлари — Сирдарё дарёсида Фарҳод ва Қайроққум ГЭСлари, Ўрта Осиё ва Ўзбекистоннинг бошқа дарёларида гидроэлектрстанциялар каскадлари, Амударё дарёсида Тахиатош гидроузели қурилишлари, Мирзачўлда кўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш, Чорвоқда ноёб гидроузел қурилиши, йирик иссиқлик электр станциялар: Ангрен, Безмеинский, Тошкент, Тахиатош қурилишлари ҳам А. С. Вавиловнинг номи ва фаолияти билан боғлиқдир.

А. С. Вавиловнинг инженерлик билими бой, фикр доираси кенг эди. У катта амалий тажрибага эга бўлиб, бу унга гидротехника ва энергетика қурилишларида мураккаб масалаларни муваффақиятли ҳал этишда қўл келди.

Меҳнатсеварлиги, қатъиятлилиги, шахсий камтарлиги унга уни билган ва у билан биргаликда ишлаганлар ўртасида катта обрў келтирди.

Ёши ўтиб қолганига қарамай А. С. Вавилов ҳаётининг охиригача меҳнат қилди, севимли ишига куч ва билимини бағишлади.

Совет давлати А. С. Вавиловнинг хизматларини юқори тақдирлади. У икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Қизил Юлдуз ордени, икки марта «Ҳурмат белгиси» ордени, медаллар, Ўзбекистон ССР ва Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Ажойиб инсон, она-Ватанимиз ватанпарвари, йирик мутахассис Александр Семенович Вавиловнинг ёрқин хотираси бизнинг қалбимизда абадий яшайди.

Бир группа ўртоқлари.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 13.05 — Янгиликлар, 13.15 — Болалар учун 13.45 — «Фан ишлаб чиқаришга», 14.15 — «Ҳайвонотлар оламида», 15.15 — Янгиликлар. 18.25 — ТОШКЕНТ. Ўзбек тилида: 18.30 — Болалар учун концерт. 18.55 — «АХБОРОТ». 19.05 — «Оламга саёҳат», 20.00 — «АХБОРОТ». 20.15 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида, 21.05 — Миллионлар иқтисодий университети, 21.20 — «ЎЗБЕКИСТОН ЧОРВАДОРИ», 21.50 — «Самолётлар қўна олмади» (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ТОШКЕНТ. «Ёшлик» студияси кўрсатади 18.40 — Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — МОСКВА. 20.30 — «ЧАШМА», 21.00 — Янгиликлар, 21.05 — Совет республикалари фестивали. ҚОЗОҒИСТОН ССР, 22.30 — Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати, 24.00 — «Вақт», 00.30 — «Ташвишли ёшлик» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00— ТОШКЕНТ. «Машҳур созандалар», 20.40— «Тўлқинда-02», 20.50 — «АЗИМУТ», 21.30 — Лойиҳачилар беш йилликда.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26/II да **Оққуш кўли**, 27/II да **Лайли ва Мажнун.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26, 27/II да **Машаққатли йўл.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26/II да **Менинг жаннатим**, 27/II да **Хотинимнинг эри.**

КИНО

Соқов ва севги — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40, кундуз 3.30, кеч 7.10, 8.40 да). «МОСКВА» (кундуз соат 12, 4, кеч 7 яримда).

Тўлов — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда). «КЎКЧА» (кундуз соат 3, 5 ва кеч 7 да).

Квартира — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Сумбул сочли гўзал Варвара — «ВОСТОК» (тоқ соатларда).

Любовь Яровая — «МОСКВА» (кундуз соат 2, 5.40 минут ва кеч 9 да).

Тилла зирак — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз 1 ярим ва 5.10 минутда).

Арсен — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 8 яримда).

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири (доцент): ўзбек адабиёти:

кафедра доцентлари: фалсафа миллий группаларда рус тили рус группаларида ўзбек тили, чет эл ва рус адабиёти, математик анализ, СССР тарихи, химия, қишлоқ хўжалик асослари.

кафедра катта ўқитувчилари: илмий коммунизм, сиёсий иқтисод, рус группаларида ўзбек тили, педагогика, психология, умумий физика, иқтисодий география, умумий тилшунослик, расм ва тасвир, чизмачилик, музика назарияси ва музика асбобларини чалиш, дирижёрлик ва ашула хори:

кафедра ўқитувчилари: илмий коммунизм, миллий группаларда рус тили, жисмоний тарбия, чет тиллари, ўзбек тили ва адабиёти методикаси, математика методикаси, математик анализ, физика методикаси, умумий физика, СССР тарихи, чизмачилик, музика назарияси ва музика асбобларини чалиш, дирижёрлик ва ашула хори.

Конкурс муддати — 12 мартгача

ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-64, Педагогика кўчаси, 103-уйга юборилсин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот Давлат комитети Китоб савдоси Ўзбекистон бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари И. М. Иброҳимовга ўғли

Турсунхўжа ИБРОҲИМОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон Театр жамияти Тошкент Давлат цирки ва Маданият ходимлари касаба союзининг республика комитети Ўзбекистон ССР халқ артисти Л. Хўжаевага турмуш ўртоғи, СССР халқ артисти

Юрий Владимирович ДУРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ДАРЗ КЕТДИ

Халқаро мавзуда

Испан халқ мақолларидан бирида бундай дейилади: «Похол билан ёпилган томни шамол учирса, чириган тўсин очилиб қолади». Пиреней ярим оролида кейинги пайтларда юз бераётган баъзи бир воқеаларни кузатиб туриб, халқ томонидан тўқилган ана шу доно нақлни беихтиёр эслайсан.

Бургос судидаги воқеалар ва ундан кейин амалга оширилган сиёсий тадбирлар Испаниядаги мавжуд режимнинг похол томини учириб кетган ҳамда унинг чириган тўсинларини кўрсатиб қўйган шамолдан далолат бермоқда. Испанияда рўй берган бундай воқеаларни таҳлил қилиб кўриб қандай хулоса чиқарса бўларкин?

Биринчи галда Франко режимининг мустаҳкамлиги тўғрисида биронта ҳам сўз бўлиши мумкин эмас. Бу ерда биринчи навбатда унинг ишонган таянчи бўлган армияда вужудга келган норозиликларни кўрсатиб ўтиш керак. Каудильо билан биргаликда ўз ҳарбий хизматини бошлаган кекса генераллар ўзларини гўё «доҳий» деб ҳисоблаб, ҳузур-ҳаловатда яшаб келмоқдалар. Ундан кейинги ўрта давр офицерлари состави эса, Мадрид ҳукмдорларининг иқтисодий сиёсатларига қарши актив кураш олиб бормоқдалар. Оз маош олиб келаётган ва ҳарбий лавозимларга жуда секинлик билан кўтарилаётган ана шу офицерлар ҳукумат бошлиқларидан қаттиқ норози ҳолда яшамоқдалар. Армия офицерлари (чет эл матбуотининг берган ҳабарига қараганда булар етти минг кишидан ортади) ўзларининг хатларида ва қабул қилган қарорларида ҳозирги кунда иш тепасида бўлатуриб, манфур МАТЕС ишида қатнашган кўпчилик министрларни фақат қаттиқ жазолаш билан чегараланмасдан, балки кейинги 20 йил давомида каудильо атрофида мазахўрак бўлиб қолган бундай кишиларнинг «сиёсий мавқеини» ҳам синчиклаб текшириб кўришни талаб қилмоқдалар. Маълумки, МАТЕС компаниясига кирган бир гуруҳ кишилар Испания давлат банклари кассаларидан 10 миллиард песетга яқин пулни ўзлаштириб юборганлар. Яқингинада Гранада ҳарбий округининг «Номувофиқ нутқи» учун қўмондонлик мансабидан туширилган, лекин ўрта офицерлар орасида анча танилган генерал-лейтенант Фернандо Родриго Сифуэнтес диний-молиявий «Опус дей» ташкилотига қарши очиқдан-очиқ нутқ сўзлади. Маълумки, бу яширин ташкилотнинг вакиллари обрўли министрликлардаги асосий мансабларни эгаллаб олишган. Шу генерал «Биз динни пеш қилиб давлат аппаратларига суқилиб кириб олиш ҳолатларига мутлақо тоқат қилиб туролмаймиз», деб очиқдан-очиқ айтган.

Бир вақтлар Марк Твен шундай деган экан: «Ҳар бир одамнинг бошқаларга аён бўлиб қолишидан чўчийдиган Ой сингари кўринмас томони бўлади». Америка классик ёзувчисининг бу талқинини озроққина ўзгартирироқ талқин қилишга журъат этсак, у ҳолда франкочиларнинг ҳам ўзларига хос кўринмас томонлари — режимни чет эл монополиялари томонидан молиявийлаштириш каби яширин томонлари бор. Мадрид бундай енг учидаги ишларни ошкор қилмасликка уринмоқда. Бироқ, «Опус дей»дан чиққан диндор министрлар Ғарб компаниялари манфаатларини садоқат билан ҳимоя қилиб келмоқдалар. Шунинг учун ҳам ҳукумат мамлакатда чет эл капитали манфаатларини ҳимоя қилиб келаётган муқаддас молиявий ташкилотга қарши гапиришга журъат этган кишиларга, ҳатто у генерал бўлишига қарамай, ана шундай қаттиқ чора кўрмоқда.

АҚШ капитали Испания экономикасидаги ҳамма ҳал қилувчи позицияларни эгаллаб олганлиги ҳақида матбуотда кўпроқ ва батафсил ёзилган. Бундан икки-уч йил муқаддам Вашингтондан келган мўътабар бир меҳмоннинг навбатдаги сафарида Испанияга бирга келган Америка журналисти ўзи кўрганларидан ғоятда таъсирланиб, шундай деб ёзган эди: «Бу мамлакатда бирор тузукроқ фирма йўққи, бунга бизнинг пулимиз қўйилмаган бўлсин». Бироқ Франко мулкига ғарбий германиялик сармоядорларнинг кўпроқ суқилиб кириб бораётганликлари тўғрисида ҳам кўп гапларни айтиш мумкин. Масалан, ҳатто, расмий статистика маълумотларига қараганда ҳам ГФРнинг Испаниядаги капитали бир неча миллионлик қарз ва кредитларни ҳисобга олмаганда, ўтган йилнинг бошларида 732,4 миллион маркага тўғри келган эди. Баъзи бир чет эл иқтисодчиларининг фикрича, Ғарбий Германиянинг Испаниядаги капитали америкаликларга яқинлашиб қолган. Ҳар ҳолда Ғарбий Германия капитали французларникидан анча ошиб кетган. Асосан ГФРнинг «Байер», «Хехст» «Басф» ва «Флик» сингари машҳур монополиялари бу ишда ғоятда активлашиб кетган. ГФР монополияларининг бунчалик ошиқишида маълум сабаблар бор албатта. Франкочи Испанияда уранга бой конлар анчагина бор. 1967 йили ГФРнинг «Тиклаш кредит банки» Сюидад-Родригода бойитилган уранни ишлаб чиқарадиган завод қурилиши учун Мадридга 300 миллион марка қарз берди. 1970 йилнинг охири ва шу йилнинг бошида Дюссельдорф банк корпорацияси Мадридга яна 100 миллион марка ҳажмида янги қарз берди.

«Опус дей»дан чиққан министрлар учун мамлакатда ўз сиёсатини юргизишга ёрдам бераётган омиллар ана шулардан иборат. Бироқ «Оқ ит, қора ит — бари бир ит» деганларидек, хоҳ диндор министрлар бўлсин, хоҳ армия вакиллари бўлсин, кези келганда улар бир тери орасига кириб оладилар. Мамлакатдаги прогрессив кучларга қарши уюштирилаётган терророрларга келганда; у асло бўшашмайди. Кейинги пайтларда Испаниядан олинаётган хабарларда қамоққа олишлар, қийноққа солишлар яна ҳам авж олиб кетганлиги айтилмоқда. Озодликни ва демократияни талаб қилиб чиққан кишилар — хоҳ улар ишчилар синфи ёки интеллигенция вакиллари бўлсин, хоҳ диний муассаса вакили бўлсин, азоб-уқубатларга дуч келмоқдалар.

«Опус дей»нинг диндор министрлари фойдаланиб келаётган на ҳарбий буйруқлар ва на банкларнинг маблағи ҳозирги режим суянган чириган тўсинларни ямаб беролмайди.

Н. ГАБИНСКИЙ,
(АПН).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари —337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий хабарлар ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар бўлими — 333679, 333533. Иллюстрациялар бўлими — 334524. Стенографистка — 337243. Корректура — 337162. Эълонлар — 336143. Кечки редакция — 330249, 336203, 330251, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—55, Бухоро — 3—31—42, Карши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—00, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—41. Гулистон — 22-09.

№ А. — 46. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 03196.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 27 февраль 1971 йил, шанба ◆ № 49 (14.819). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ ТРЕСТ

АНДИЖОН. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг областлараро ихтисослаштирилган янги трести — «Трансстроймеханизация» тузилди. Трестнинг Фарғона, Наманган ва Андижонда ишлаб чиқариш бошқармалари, шунингдек Қўқонда механизациялаштирилган кўчма колоннаси бўлади.

Ихтисослаштирилган трестнинг вужудга келтирилиши Фарғона водийсида канализация шохобчаларини қуриш, шаҳар ва қишлоқларни обод қилиш, йўл қурилиши ишларини яхшилаш имконини беради. Трест шаҳарлардаги қурилиш ташкилотларини зарур механизмлар билан ҳам таъминлайди. (УзТАГ).

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

ИККИ ОЙЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

◆ КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборган «Средазуголь» комбинати корхоналарининг коллективлари ёқилғи қазиб олиш икки ойлик программасини муддатидан илгари бажардилар. Шахтёрлар ой охиригача пландагидан ташқари яна 95 минг тонна кўмир қазиб чиқаришга аҳд қилдилар. Бу ёқилғининг ярмидан кўпроғи юқори сифатли бўлади.

Ўзбекистон кўмир корхоналарининг коллективлари ҳам яхши меҳнат қилдилар. Кўмир қазиб чиқарувчилар икки ойлик топшириқни муддатидан илгари бажариб, яна 40 минг тонна ёқилғи берадилар.

◆ Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигининг корхоналари маҳсулот асосий турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш икки ойлик планини муддатидан илгари бажардилар. КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилган министрликнинг коллективлари ой охиригача қарийб икки миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

◆ Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги маҳсулот реализация қилиш юзасидан икки ойлик программани муддатидан илгари бажарди.

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишга тайёргарлик кўраётган министрлик корхоналарининг коллективлари ой охиригача яна қарийб икки миллион сўмлик маҳсулот бериш мажбуриятини олдилар.

◆ Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди ва КПССнинг XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юборган Тошкент области ва Тошкент шаҳри саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан икки ойлик планни муддатидан илгари бажардилар. Тошкент, Олмалиқ, Ангрен, Чирчиқ ва Янгийўл корхоналари ана шу меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшдилар. Маҳсулот ишлаб чиқаришдаги ўсишнинг катта қисмига меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли эришилди.

Электр энергия, кўмир қазиш, прокат, цемент, чарм пойафзал, ўсимлик мойи ва бошқа бир қанча саноат маҳсулотларининг турларини ишлаб чиқариш планда кўрсатилганидан ортиғи билан бажарилмоқда. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ангрен кўмир ҳавзаси, Олмалиқ химия заводи, Оҳангарон цемент комбинати, Ўзбекистон металлургия заводи икки ойлик планни яхши кўрсаткичлар билан тугалладилар.

Тошкент области ва шаҳри саноатининг меҳнаткашлари биринчи квартал планини КПССнинг XXIV съезди арафасида бажариш учун социалистик мусобақани қизғин давом эттирмоқдалар.

ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА МУНОСИБ СОВҒАЛАР

◆ Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг 14-қурилиш трести коллективи КПСС XXIV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди шарафига социалистик мусобақага қўшилиб, Марғилондаги «Атлас» фирмасида иккита ишлаб чиқариш корпусини муддатидан илгари ишга туширди.

◆ 7-кўприк қурилиш трестининг бинокорлари партия съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ мусобақасига қўшилиб, қурилиш-монтаж ишлари икки ойлик планини муддатидан бир ҳафта илгари бажардилар. Шу вақт ичида чорак миллион сўм фойда олиниб, барча план иқтисодий кўрсаткичлари тўла адо этилди.

Бинокорлар шу ойнинг охирига қадар планга қўшимча равишда 400 минг сўмлик иш бажаришга аҳд қилдилар. (УзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Ульянов райони чорвадорлари КПСС XXIV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб давлатга кўплаб чорва маҳсулотлари етказиб бериш учун курашмоқдалар. Яқинда район бўрдоқибоқарлари давлатга гўшт сотиш квартал топшириғини ошириб бажарган эдилар.

Куни кеча ульяновлик чорвадорлар яна бир зафарни қўлга киритдилар Давлатга сут сотиш бўйича квартал плани ортиғи билан адо этилди. Қабул пунктига 545 тонна ўрнига 575 тоннадан ортиқ серқаймоқ сут топширилди. Бу ютуққа Ульянов номли, «Партия XX съезди» совхозлари ва Карл Маркс номли, «Пахтакор», «III Интернационал» колхозлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Район чорвадорлари Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди очиладиган кунгача ярим йиллик гўшт сотиш планини бажариш учун курашяптилар.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

ҲАЁТ ТАЛАБИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳасида қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш асосий вазифа қилиб қўйилган. Дарҳақиқат мамлакатда дон, пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришга фақат шу йўл билан эришиш мумкин. Бунинг учун тупроқнинг унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришнинг илғор технологиясини жорий этиш, минерал ва органик ўғитлардан рационал фойдаланиш каби тадбирларни изчиллик билан амалга ошириш даркор.

Колхозимиз аъзолари ўтган беш йилликда ана шу йўлдан бориб, пахтачилик ва бошқа тармоқларни тез суръатлар билан юксалтирдилар. маҳсулот етиштиришни анча кўпайтирдилар. Юбилей йилида қўлга киритган ютуқларимиз айниқса қувончли бўлди. Бултур 1470 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил олинди. Пахтачилик хўжаликнинг етакчи тармоғи. Шундай бўлгач, ишлаб чиқаришдан олинадиган даромаднинг кўп ёки оз бўлиши ҳам етиштириладиган пахтанинг миқдорига. унинг сифатига боғлиқ. Ўтган йили колхоз давлатга пландан ташқари 500 тоннадан зиёд пахта сотди. Тайёрланган пахтанинг асосий қисми биринчи сортларга топширилди. Шу туфайли даромад ҳам мўмай бўлди, пахтачиликнинг рентабеллик даражаси ошди. Колхоз 1970 йили икки миллион сўмдан кўпрок даромад олди. Бу ишлаб чиқариш-молия планида белгиланганидан анча кўп. Соф фойданинг миқдори 622 минг сўмга етди.

Мўл ҳосил ва унинг самараси бўлган катта даромад колхозчиларнинг меҳнати, давлат плани ва олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун олиб борган курашнинг натижасидир. Шундай экан, ана шу бойликни яратган кишилар ундан манфаатдор бўлишлари зарур. Бу қоидага амал қилиниб, ялпи даромаднинг қарийб 50 проценти колхоз аъзоларининг меҳнатига тақсимлаб берилди. Қолган қисми эса бўлинмас фондни мустаҳкамлаш, оборот фонди маблағларини тўлдириш ва маданий-маиший эҳтиёжларга ажратилди.

Колхозимиз меҳнаткашлари янги беш йиллик план юзасидан Директивалар лойиҳасини зўр кўтаринки рух билан кутиб олдилар. Уни қишлок хўжалигини ривожлантиришнинг яқин келажакка мўлжалланган жанговар программаси демоқдалар. Пахтакорларимиз Директивалар лойиҳасини муҳокама қилар эканлар, партия қўйган жанговар вазифа — маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга эришиш учун ички резервлар ва имкониятларни ишга солиш. дала ишларини механизациялаш даражасини ошириш, техника, минерал ўғитлардан самарали фойдаланиш, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш йўли билан ҳосилдорликни кескин оширишга қарор қилдилар.

Бу йил ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги 3 центнер оширилади ва 35 центнерга етказилади. Айни вақтда сут етиштириш бултурғига нисбатан 25 процент кўпайтирилади. 20 гектар майдонда янги боғ ва токзорлар ташкил этилади. 5 гектар тутзор барпо этилади.

Биз уруғлик пахта етиштирамиз. Лекин экин майдонларимизда вилт касаллиги тарқалган ва у ҳосилга катта зарар етказаётир. Директивалар лойиҳасида экинларнинг юқори ҳосилли, касалликларга чидамли навларини яратиш тезлаштирилсин дейилган. Бу бизни ниҳоятда қувонтирмоқда. Республикамизнинг селекционер олимлари ғўзанинг вилтга чидамли «159-Ф», «Тошкент-1», «Тошкент-2», ва «Тошкент-3» навларини яратдилар. **Ана шу навлар билан даставвал уруғчилик хўжаликларини таъминлаш керак. Бу келгусида вилтга чидамли навларнинг уруғлигини етиштиришни кўпайтириш ва республикамиз миқёсида тўла нав алмаштиришга тезроқ ўтишни таъминлайди.**

Колхозимизда ғишт заводи бор. У лойиҳадаги ишлаб чиқариш қувватига асосан йилига икки миллион дона ғишт тайёрлаши керак. Аммо, ҳозир ярим миллион донадан сал кўпрок ғишт тайёрланмоқда. Бундан ташқари, металл буюмлар тайёрловчи, кулолчилик, бетон цеҳлари ҳам бор. Уларда тайёрланаётган маҳсулотининг миқдори ҳам талабга жавоб бермайди. Директивалар лойиҳасида колхоз ва совхозларда маҳаллий хом ашёдан қурилиш материаллари ва халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш бўйича ёрдамчи саноат ишлаб чиқаришини ва корхоналарни янада ривожлантириш таъминлансин. дейилган. Шу мақсадда **колхоз ва совхозлардаги ёрдамчи саноат ишлаб чиқаришини механизациялаш** учун зарур бўлган машина ва ускуналар тайёрлашни кенгайтириш ҳамда хўжаликларга етказиб беришни кўпайтириш зарур.

Колхозимизда КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик кўрилмоқда. Кўклам экишига ҳар тарафлама шайланмоқдамиз. Съезд очиладиган кунгача 110 гектар ерга беда, 86 гектар майдонга маккажўхори экиш тўла тугалланади. Мавжуд техника сифатли ремонт қилиб бўлинади. Суғориш тармоқлари тартибга келтирилади. Чорвадорларимиз эса гўшт ва сут тайёрлаш биринчи квартал планини бажаришга аҳд қилдилар.

Ш. САЙФИДДИНОВ,
Андижон область, Избоскан районидаги Охунбобоев номли колхознинг раиси.

Г. Абдурасулова ва Т. Саримсоқова ўртоқларни Охунбобоев районидаги «Оқ олтин» колхози аъзолари сут булоғининг соҳибалари деб аташади. Ҳар иккала дугона бунга ҳалол ва фидокорона меҳнатлари туфайли сазовор бўлишяпти. Улар бу йил ҳар бош сигирдан 2500 килограммдан сут соғиб олмоқчи. Суратда: Г. Абдурасулова билан Т. Саримсоқова.
А. Тўраев фотоси.

МОСКВА ОБЛАСТЬ КОММУНИСТЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КПСС Москва область ташкилотининг XX конференцияси 26 февралда Москвадаги Союзлар уйининг колонна залида ўз ишини давом эттирди.

Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, Ф. Д. Кулаков, М. С. Соломенцев ўртоқлар президиумга чиққанларида ҳамма уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Конференция делегатлари Москва область партия комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилишни давом эттирмоқдалар. (ТАСС).

ФИНЛЯНДИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ УРХО КАЛЕВА КЕККОНЕННИНГ СССРДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконен ғайри расмий визит билан 23 февралдан 25 февралгача Совет Иттифоқида бўлди.

Визит вақтида Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин ва Н. В. Подгорний Президент У. Кекконен билан учрашдилар ва суҳбат қилдилар. Давлат арбобларининг суҳбатлари ҳамжиҳатлик руҳида ўтди ва самимий. дўстона характерда бўлди. Суҳбат давомида СССР билан Финляндия ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш масалалари юзасидан. шунингдек. халқаро сиёсатнинг актуал проблемалари юзасидан кенг фикрлашиб олинди.

Бу учрашув ҳар иккала мамлакатнинг раҳбар арбоблари ўртасида қарор топган ва анъана бўлиб қолган шахсий учрашувларнинг давомидир. Бу учрашув фойдали бўлиб. СССР билан Финляндия ўртасидаги дўстлик. ишонч ва ҳар томонлама самарали ҳамкорликни ривожлантириш манфаатларига. тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига мос бўлиб тушди.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XVIII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съезди делегатларига шуни маълум қиладики, съезд 1971 йил 2 март куни эрталаб соат 10 да Санъат саройида очилади.

Съезд делегатлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар зали фойесида 27, 28 февраль ва 1 март кунлари эрталаб соат 11 дан кечқурун соат 20 гача рўйхатга олинади.

ДИРЕКТИВАЛАР ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

«КПСС XXIV съезди қатъий ишонч билдириб айтадики, Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари янги беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажарибгина қолмай, балки ортиғи билан бажариш учун ҳам бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар».

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

КЕЛАЖАКНИ КЎЗЛАБ...

ТЕРМИЗ ШАҲАР ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

ТЕРМИЗ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Сўнгги беш йил ичида область маркази Термиз шаҳрида катта ва қувончли ўзгаришлар рўй берди. Темир йўл станцияси, дарё порти шаҳар билан туташиб кетди. Янги-янги уй-жой массивлари. микрорайонлар, ишчилар шаҳарчалари бунёд этилди. Фақатгина кейинги уч йилда термизликлар 251 минг квадрат метрга яқин уй-жойга эга бўлдилар.

Шаҳар саноати ривожланиб боряпти: 1970 йилда 50 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Пахта толаси, сут, гўшт маҳсулотлари. ғишт ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш айниқса тез ривожланмоқда.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини атрофлича ва чуқур муҳокама этган Термиз шаҳар партия активининг кеча бўлиб ўтган йиғилишида доклад қилган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ш. Ҳикматов бундай деди:

— Барча совет кишилари каби Термиз шаҳрининг меҳнат аҳли ҳам Директивалар лойиҳасини ифтихор билан кутиб олдилар. Улар бу ҳужжатни қизғин маъқулламоқдалар, уни атрофлича муҳокама этиб, таклиф ва мулоҳазалар изҳор этяптилар.

Музокараларда биринчи бўлиб сўзга чиққан пахта тозалаш заводи директори М. Шарифбоев бундай деди:

— Заводимиз ишчилари янги беш йилликнинг икки ойлик топшириғини 24 февралда ошириб бажардилар ва ой охиригача пландан ташқари 350 тонна тола ишлаб чиқаришга, шу йилнинг биринчи квартал топшириғини эса 20 мартгача адо этишга сўз бердилар.

Директивалар лойиҳасида «Ингичка толали пахта етиштириш кўпайтирилсин» дейилган: бу жуда тўғри, ҳаммамизнинг кўнглимиздаги гап. Аммо. ингичка толали пахтани қайта ишлайдиган валикли заводимизнинг қуввати жуда оз бўлиб, у етиштирилган ҳосилнинг учдан бирини ҳам қайта ишлай олмайди. Шу муносабат билан мен Директивалар лойиҳасига. «Ингичка» толали пахта етиштирувчи районларда пахтани қайта ишлаб берадиган валикли заводлар қурилсин» деган сўзларни қўшиб қўйилишини сўрайман.

— Директивалар лойиҳасида, — деди 142-қурилиш-монтаж поездининг механиги ўртоқ А. Мокров. — «Янги беш йилликда Термиз—Евон темир йўли қуриб битказилсин» дейилган. Қурувчиларимиз ҳозиргача 171 километр масофага пўлат из ётқиздилар, Яна 153 километрга темир йўл изи ётқизилиши, жуда кўплаб бошқа ёрдамчи ишлар бажарилиши керак. Шу йилнинг январь ойи плани ошириб бажарилган бўлса-да, лекин биз ишчи кучи етишмаслиги сабабли анча қийинчилик кўряпмиз. Шунинг учун ҳам биз Директивалар лойиҳасига: «Термиз — Евон темир йўлини ўз муддатида фойдаланишга топшириш учун қўшимча ишчи кучлари сафарбар этилсин» деган жумлани қўшиб ёзилишини зарур деб ҳисоблаймиз.

— Директивалар лойиҳасида «Дарё транспорти янада реконструкция қилинсин, унинг юк обороти 24 процент кўпайсин» деган жумла бор, — дейди партия активида сўзга чиққан Термиз дарё портининг бошлиғи В. Ченчик, — порт коллективи январь ойи планини ошириб бажарган. Биз 20 мартгача биринчи квартал планини бажариш мажбуриятини олдик. Аммо, портимизда иш унуми юксак бўлган машиналар, механизациялашган янги гузарлар (причаллар) йўқ. Бу эса кемаларни ўтказиш, юк ортиш ва тушириш қобилиятини кенгайтиришга ғов бўляпти Биз портимизни янги механизм ва машиналар билан таъминлашни сўраймиз.

Область газлаштириш трестининг бошлиғи Н. Матёқубовнинг айтганлари:

— Янги беш йилликнинг дастлабки йилида Келаф—Дашканап табиий газ магистрали ишга тушади. Термиз шаҳри аҳолиси, саноат, транспорт корхоналари, шунингдек Жарқўрғон ва Денов районлари марказида яшаётган аҳоли табиий газ билан тўла таъминланади. Бу катта иш амалга оширилишида шаҳар ва область партия, совет ташкилотларининг мададига таянамиз. Биз Директивалар лойиҳасига «Газлаштириш трестлари ва корхоналарини мутахассис кадрлар билан таъминлайдиган махсус курслар очилсин» деган жумлани ёзишни мақсадга мувофиқ деб ўйлаймиз. Чунки, ҳозирги вақтда трестимизда меҳнат қилаётган 230 ходимдан атиги 5 киши махсус маълумотга эга, холос.

Партия активи мажлисида сўзга чиққан нотиқлар янги беш йилликда гўшт комбинати, ғишт заводи. нон заводи ва бошқа корхоналарда қўшимча кувватлар ишга туширилажагини мамнуният билан қайд қилдилар.

Партия активи йиғилиши КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини бир овоздан қизғин маъқуллаб қарор қабул қилди.

А. ХАЛИЛОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ўзининг навбатдаги мажлисида Охунбобоев район қишлоқ Советларининг савдо ва коммунал-маиший хизмат кўрсатишни амалга ошириш соҳасида ўз ваколатларини қандай амалга ошираётгани тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Қишлоқ маъмурий органларининг бевосита иштирокида районда аҳоли яшайдиган пунктларни электрлаштириш тугалланди. Тўққизта қишлоқ Совети территориясида водопровод қувурлари ўтказилди. Колхозчилар, ишчи ва хизматчилар оилаларининг ярмидан кўпроғи газдан фойдаланмоқда. Сўнгги уч йил ичида районда 6438 ҳовлига газ туширилди. Шу вақт ичида қишлоқларда фақат колхозларнинг маблағлари ҳисобигагина 272 та уй-жой биноси қурилди. 40 та қўшимча магазин ва ошхона очилди.

Бироқ, қишлоқ Советларининг ишларида, район ижроия комитетининг қишлоқ Советлари фаолиятига раҳбарлигида ҳам жиддий камчиликлар борлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди. Баъзи бир қишлоқ Советлари магазинлар, маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал корхоналарнинг иши устидан етарли даражада аниқ контролликни ташкил этмаганлар, ана шу хўжаликларнинг раҳбарларига нисбатан етарли талабчанлик қилмаяптилар. Районда маиший хизмат кўрсатиш суст ривожланмоқда.

Республика Олий Совети Президиуми қабул қилган қарорида кўрсатилган камчиликларни тугатиш юзасидан маҳаллий ҳокимият органларининг конкрет вазифалари белгилаб берилган.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми бошқа бир қанча масалаларни ҳам кўриб чиқди. (ЎзТАГ).